

Bråtekoppmose

Entosthodon muhlenbergii

Rødlistet art

faktaark

Bråtekoppmose er kun kjent fra en gammel innsamling i Trondheim, Sør-Trøndelag. Den vokser helst på forstyrret jord over næringsrike berg på varme solrike steder. Den er ikke gjenfunnet på den aktuelle lokaliteten, men egnet habitat finnes fortsatt rundt Trondheimsfjorden. Viktige trusler er utbygging og gjenvoksing på grunn av opphør av beite.

Status
Kategori kritisk truet (CR) på Norsk rødliste for arter 2010.

Kjennetegn

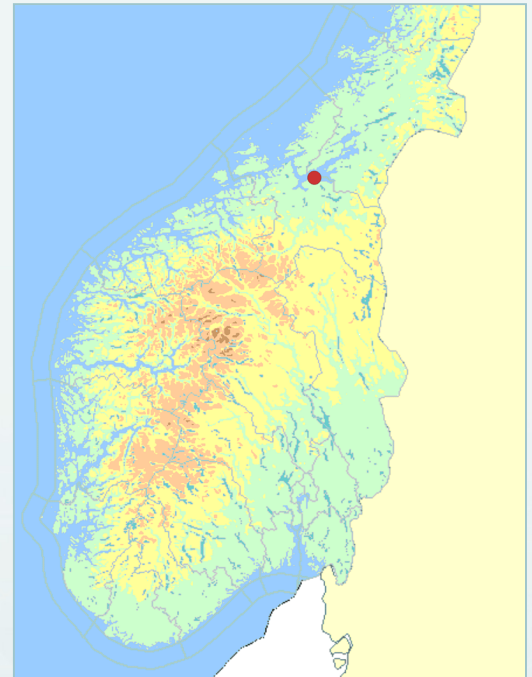
Bråtekoppmose er en akrokarp bladmose med omtrent 5 mm lange skudd og 1 cm lange sporofytter. Bladene er ovale, bredest ovenfor midten og smalner gradvis i en utdradd spiss. De har noen tenner i kanten mot spissen. Nerven stopper i bladspissen. Skuddene er sambo. Sporofytten har en opprett stilk. Sporehuset er svakt bøyd og pæreformet, og i tørr tilstand er sporehushalsen furet mens selve sporehuset er glatt. Sporene er grovt papilløse og 20-27 µm i diameter. Den skiller fra den vanlig forekommende pestbråtemose *Funaria hygrometrica* på tenner i bladkanten og sporofytt med stivt opprett stilk og glatt sporehus.

Utbredelse

Bråtekoppmose er kun kjent fra Ladehammeren i Trondheim kommune, Sør-Trøndelag, der den ble samlet av I. S. Hagen i 1889. I Sverige er arten kjent fra Öland og Gotland der den opptrer forholdsvis sparsomt. Ellers er arten kjent fra de fleste land i Europa og fra Asia og Nord-Afrika.

Biologi

Bråtekoppmose vokser gjerne på grunn jord over næringsrike berg på varme og solrike steder. Moderat beite er trolig gunstig da det holder habitatet åpent samtidig som ny bar jord vil blottlegges på grunn av tråkk. Fra Sverige angis den å ofte vokse sammen med sauesvingel *Festuca ovina*, slireskruemose *Barbula convoluta*, storbust *Ditrichum flexicaule* og klokkesmuser *Encalypta* spp.

Bråtekoppmose er kjent fra en innsamling i Trondheim kommune, Sør-Trøndelag.

Bestandsstatus

Bråtekoppmose er ettersøkt, men ikke gjenfunnet på sin eneste kjente lokalitet. Varme sørvendte berg som er beitepåvirket finnes fortsatt rundt Trondheimsfjorden. Det er ikke usannsynlig at arten har andre uoppdagete voksesteder, men samtidig er det helt klart en sjelden art. Arten er rødlistet i flere land i Nord- og Mellom-Europa. Habitatet åpne strandnære og næringsrike berg anses å være i tilbakegang på grunn av utbygging av veier, bebyggelse etc. Gjenvoksing på grunn av opphør av beite vil også føre til tilbakegang i tilgjengelig habitat.

Referanser

- Frisvoll, A. A. og Blom, H. H. 1997. Trua moser i Noreg med Svalbard. Førrelse faktaark. NTNU, Vitenskapsmuseet Bot. Notat 1997-3, 170s.
- Hallingbäck, T. 1998. *Entosthodon muehlenbergii* - kalkkoppmossa. I: Hallingbäck, T. (red.), Rödlistade mossor i Sverige - Artfakta. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Hallingbäck, T. 2010. *Entosthodon muehlenbergii* - kalkkoppmossa.
http://snotra.artdata.slu.se/artfakta/SpeciesInformationDocument/Entosthodon_Muhlenbergii_588.pdf
- Lönnell, N. 2006. *Entosthodon muhlenbergii* kalkkoppmossa. I: Hallingbäck, T., Lönnell, N., Weibull, H., Hedenäs, L. & von Knorring, P. Bladmossor: Sköldmossor - blåmossor. Bryophyta: *Buxbaumia* - *Leucobryum*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Nyholm, E. 1989. Illustrated flora of Nordic mosses. Fasc. 2. Pottiaceae - Splachnaceae - Schistostegaceae. Nord. Bryol. Soc., Lund.